

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
СЛОВАЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА (СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ЧЕХІЯ)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПЬСКУ (ПОЛЬЩА)**

Міжнародна науково-практична конференція

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

**Інноваційні психолого-педагогічні,
лінгвістичні та правові засади аграрної науки
в умовах міжкультурної аграрної
комунікації**

3 жовтня 2024 року

**Біла Церква
2024**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.
Варченко О.М., д-р екон. наук.
Недашківський В.М., д-р с.-г. наук.
Димань Т.М., д-р с.-г. наук.
Краютієне І., доктор.
Мамедова К.Х., д-р філософії.
Ковальчук І.В., канд. юрид. наук.
Тимошук О.Г., канд. юрид. наук.
Резнік В.Г., старший викладач.
Василенко О.І., д-р філософії.
Юрченко А.І., канд. с.-г. наук
Славінська О.Г., відповідальний секретар.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.Г.**, начальник редакційно-видавничого відділу

Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної аграрної комунікації: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 3 жовтня 2024 р. м. Білоцерківський НАУ 92 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Інноваційні правові засади повинні враховувати соціально-економічні аспекти розвитку сільських територій. Наукові дослідження мають бути спрямовані не тільки на підвищення ефективності виробництва, але й на поліпшення життя сільських громад, підтримку екологічно стійких практик, та збереження традиційних знань, що мають велике значення для міжкультурної комунікації [3].

Інновації в аграрній науці стимулюються міжнародними угодами та ініціативами, спрямованими на обмін технологіями, фінансування досліджень і забезпечення справедливого доступу до нових знань. Угоди, подібні до Паризької конвенції та Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (TRIPS), зосереджуються на патентуванні нових технологій, що полегшує інтеграцію аграрних розробок на міжнародний ринок.

В умовах зростаючих екологічних викликів, таких як зміна клімату та деградація ґрунтів, інноваційні правові механізми мають спрямовувати сільське господарство на впровадження екологічно безпечних технологій. Міжнародні стандарти, такі як ISO для екологічного менеджменту, сприяють впровадженню стійких практик у сільському господарстві, зокрема в питаннях використання води, добрив і захисту рослин. Це забезпечує екологічну стійкість, знижуючи негативний вплив сільського господарства на довкілля [4].

Кожна країна має свої особливості у правовому регулюванні аграрного сектору. Наприклад, в Україні велика увага приділяється питанням охорони прав фермерів на землю, розвитку органічного землеробства та захисту прав інтелектуальної власності в аграрній науці. З іншого боку, країни Європейського Союзу більше зосереджені на створенні правових умов для розвитку стійкого сільського господарства, що відповідає загальноєвропейським екологічним стандартам.

Міжнародні організації, такі як Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО), відіграють ключову роль у розробці правових засад для підтримки інновацій у сільському господарстві. Вони забезпечують координацію між країнами, надають технічну підтримку та сприяють обміну досвідом у питаннях аграрної науки. Завдяки цьому країни мають змогу отримувати доступ до нових технологій і знань, що сприяють підвищенню ефективності виробництва та забезпечують стійкий розвиток сільського господарства [5].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Світова організація торгівлі (WTO), зокрема щодо міжнародних правових стандартів і регулювань. URL:<https://www.wto.org>
2. Всесвітня організація інтелектуальної власності (WIPO) з матеріалами про правові засади захисту інтелектуальної власності. URL:<https://www.wipo.int>
3. Економіка АПК: наукові статті та матеріали про інноваційні правові засади аграрної науки. URL:<https://eapk.com.ua>
4. Міжнародна організація зі стандартизації (ISO) з інформацією про екологічні стандарти. URL:<https://www.iso.org>
5. Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО) з інформацією про міжнародні правові ініціативи. URL:<https://www.fao.org>

УДК 371.132

КОВАЛЬЧУК І.В., канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

СОЦІАЛЬНІ ВИМІРИ ҐЕНДЕРНОЇ ДЕПРИВАЦІЇ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

Дослідження присвячено соціальним аспектам ґендерної депривації у системі вищої освіти, проаналізовано причини та наслідки нерівного доступу до освітніх ресурсів та можливостей для жінок і чоловіків. Особлива увага приділяється впливу ґендерної депривації на академічну та професійну кар'єру жінок, а також на загальний розвиток наукового потенціалу суспільства, також розглядаються можливі шляхи подолання ґендерної депривації через впровадження політик ґендерної рівності та підтримки жінок у науковій сфері.

Ключові слова: ґендерна депривація, нерівний доступ, ґендерна рівність, академічна кар'єра, науковий

KOVALCHUK I.V., PhD in Law
Bila Tserkva national agrarian university

SOCIAL DIMENSIONS OF GENDER DEPRIVATION IN HIGHER EDUCATION

The research is devoted to the social aspects of gender deprivation in higher education, analyzing the causes and consequences of unequal access to educational resources and opportunities for women and men. Particular attention is paid to the impact of gender deprivation on women's academic and professional careers, as well as on the overall development of the scientific potential of society, and possible ways to overcome gender deprivation through the implementation of gender equality policies and support for women in the scientific field are also considered.

Key words: gender deprivation, unequal access, gender equality, academic career, scientific potential, support policies.

Правовою базою державної гендерної політики в освіті є низка нормативних актів, таких як: Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», Концепції Нової української школи, положення «Національної доктрини розвитку освіти України у XXI столітті», наказу МОН України від 10.09.2009 р. № 839 «Про впровадження принципів гендерної рівності в освіту», Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року, Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року та затвердження операційного плану заходів на 2022-2024 роки з її реалізації.

Серед основних соціальних вимірів гендерної депривації у вищій освіті в Україні в умовах війни дослідники виокремлюють:

- По-перше, нерівний доступ до освітніх ресурсів, оскільки жінки часто мають менший доступ до фінансових, матеріальних та інформаційних ресурсів, що обмежує їхні можливості для навчання та досліджень.
- По-друге, стереотипи та упередження суспільства, щодо ролі жінок у суспільстві можуть впливати на їхню участь у певних академічних дисциплінах, особливо в STEM (наука, технології, інженерія, математика).
- По-третє, жінки стикаються з бар'єрами у русі по кар'єрних сходах у наукових та академічних установах, що призводить до меншої кількості жінок на керівних посадах.
- По-четверте, відсутність підтримки у поєднанні професійних обов'язків з сімейними призводить до вигорання та зниження продуктивності.
- По-п'яте, жінки відчувають більший психологічний тиск через необхідність доводити свою компетентність у середовищі, де домінують чоловіки.
- По-шосте, недостатність чітких політик, спрямованих на підтримку гендерної рівності, що посилює гендерну депривацію.

Задля подолання проблем гендерної депривації вимагає комплексного підходу, який включає різні стратегії та заходи. Так, необхідною є розробка та впровадження політик, які сприяють рівним можливостям для жінок і чоловіків у вищій освіті (це може включати квоти на прийом жінок у певні програми, підтримку жінок у наукових дослідженнях та кар'єрному зростанні) [2, с. 38].

Крім того, важливою є організація просвітницької кампанії серед здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників з метою підвищення обізнаності про гендерні питання та боротьбу зі стереотипами. У цьому аспекті важливим є досвід європейських держав зі створення менторських програм, де досвідчені професіонали допомагають молодим жінкам у їхньому професійному розвитку та кар'єрному зростанні [1, с. 134].

В контексті співпраці з роботодавцями щодо попередження наслідків гендерної депривації важливим є впровадження гнучких графіків роботи та навчання, а також підтримка сімейних обов'язків, щоб допомогти жінкам поєднувати професійні та особисті сімейні обов'язки.

Безумно важливим є фінансовий аспект подолання наслідків гендерної депривації. Так,

необхідно шукати можливості надання стипендій та грантів для жінок, які прагнуть здобути вищу освіту або продовжити наукові дослідження [3, с. 277].

На нашу думку, ці заходи можуть значно покращити ситуацію з гендерною депривацією у вищій освіті та сприяти створенню більш рівноправного та інклюзивного освітнього середовища.

Отже, соціальні виміри підкреслюють важливість комплексного підходу до вирішення проблем гендерної депривації у вищій освіті, включаючи впровадження політик гендерної рівності, підтримку жінок у науковій сфері та зміну суспільних стереотипів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Gender-educational technologies of the accompaniment of the egalitarian socialization of Ukrainian youth. Challenges and prospects for the development of social sciences in Ukraine and EU countries: comparative analysis : collective monograph. Riga: Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2019. P. 132–148.

2. Бондарчук О.І., Нежинська О.О. Психологічні умови формування гендерної компетентності керівників загальноосвітніх навчальних закладів : монографія. Київ: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2014. 180 с.

3. Терлецька Ю.М. Вплив соціальної депривації на ефективність професійної діяльності викладачів вищої школи. Актуальні проблеми психології: зб. наук. пр. Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. Том. V. Психофізіологія. Психологія праці. Експериментальна психологія. Вип. 13. Київ: ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2013. С. 274–283.

УДК: 346.1

АРГАТ Я.П., канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

Kyana2444@gmail.com

ДОСУДОВЕ ВИРІШЕННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ СПОРІВ: СПІВІДНОШЕННЯ НОРМ МАТЕРІАЛЬНОГО ТА ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

Розкрито питання співвідношення матеріальних і процесуальних норм досудового вирішення господарських спорів. Регулювання досудового вирішення господарських спорів не повинно обмежуватися рамками статті 222 Господарського кодексу України, з метою чіткого встановлення порядку виконання господарсько-правових обов'язків.

Ключові слова: господарські спори, досудове врегулювання, претензія, судовий захист.

ARGAT J.P., PhD in Law

Bila Tserkva national agrarian university

PRE-COURT RESOLUTION OF BUSINESS DISPUTES: THE RELATIONSHIP OF THE RULES OF SUBSTANTIVE AND PROCEDURAL LAW

The question of the ratio of material and procedural norms of pre-trial settlement of economic disputes is revealed. The regulation of pre-trial settlement of economic disputes should not be limited to the framework of Article 222 of the Economic Code of Ukraine, in order to clearly establish the procedure for the performance of economic and legal obligations.

Key words: business disputes, pre-trial settlement, claim, legal protection.

Процес досудового врегулювання спору складається з низки дій сторони, чії права були порушені, для безпосереднього вирішення спору зі стороною, майнові права чи інтереси якої були порушені. Загалом досудове вирішення спорів – це система заходів, які вживають підприємства та організації для вирішення спорів безпосередньо до звернення до суду. Таке врегулювання включає не тільки пред'явлення претензій та інших вимог проти іншої сторони, а й розгляд і добровільне виконання законності та обґрунтованості вимог сторони, що заявляє. Досудове вирішення спорів використовується саме для вирішення спорів, що виникають з господарсько-правових відносин [4].

Основними чинними правилами досудового врегулювання господарських спорів у ст. 5 ГПК України передбачено застосування заходів досудового врегулювання господарських спорів за взаємною згодою сторін. Важливо також зазначити, що досудовий порядок

правові аспекти питання.....	75
Мельник В.О. Щодо деяких змін в правових засадах в аграрній сфері.....	77
Ковальчук І.В. Соціальні виміри гендерної депривації у вищій освіті.....	78
Аргат Я.П. Досудове вирішення господарських спорів: співвідношення норм матеріального та процесуального права.....	80
Малишко І.В. Захист прав дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів.....	82
Макарчук В.В. Удосконалення законодавства стосовно створення центрів безпеки та підвищення ефективності реалізації державної політики у сфері цивільного захисту.....	83
Єфремова І.І. Реалізація приватних прав громадянами України які перебувають за кордоном на умовах тимчасового притулку.....	85
Васильчук І.Ю., Сімакова С.І. Аналіз причини та наслідків корупції в Україні.....	87
Чернищук Ю.І. Формування мовних компетенцій як лінгводидактична комунікація.....	89